

Učebné osnovy

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby iŠVP/iŠkVP	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne /0hodín Spolu 33 hodín
Ročník	deviaty
Škola	Základná škola s materskou školou Kamienka
Názov iŠkVP	Inovovaný školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Kamienka 113
Kód a názov iŠVP	iŠVP pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznávajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,

- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.
-

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD -- VÝKONOVÝ A OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie: ✓ kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) , • vybrané „- izmy“ moderného genia, • maľba vybraných predmoderných slohov. • výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych výlov .

Možnosti zobrazovania viditeľného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie: ✓ výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.	<ul style="list-style-type: none"> • doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) , • dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti, • „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti).

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie: ✓ vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	<ul style="list-style-type: none"> • konceptuálne umenie, • nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchšej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrismus , • text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu.

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať typické znaky súčasného umenia a architektúry, ✓ rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<ul style="list-style-type: none"> • secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...), • výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu.

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme). 	<ul style="list-style-type: none"> • komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí), • knihy o modernom umení/dizajne/architektúre, • časopisy o súčasnom umení, pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky.

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu. 	<ul style="list-style-type: none"> • návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...), • práca architekta – tvorba architektonického návrhu.

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ upraviť fotografiu v počítači. 	<ul style="list-style-type: none"> • digitálna postprodukcia fotografie, • montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, • fotomontáž, • digitálnej fotografie, pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá.

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela. 	<ul style="list-style-type: none"> • krátky príbeh – video (klip), • film a videoumenie , • hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri prí-

	prave a realizácii, pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá.
--	--

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ upraviť videoklip v počítači. 	<ul style="list-style-type: none"> • postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie, • prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) , • uloženie dát, videoformát , • výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu , • prezentácia videoklipu, pozn.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa.

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku. 	<ul style="list-style-type: none"> • telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie, • kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...), • experimentovanie so svojim zovňajškom, • body art , pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie.

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá. 	<ul style="list-style-type: none"> • tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky), • výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky.

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením. 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...), • vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov.

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie: ✓ rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, ✓ výtvarne interpretovať vybraný proces.	<ul style="list-style-type: none">• výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov ,• dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie.